

BRANJEVCI Z OKOLICE VAČ 2

V prejšnjem članku o branjevkah sem zapisal: »Če sem se o prvi branjevki zmotil, me opozorite! Bom popravil.« Reakcija je bila zelo hitra. Še predno je izšel Občan, sem izvedel zelo zanimivo zgodbo o drugi branjevki, ki je bila v resnici prva.

Zapisal sem jo po pripovedi Franca Mizorija, s kmetije, ki se ji reče pri Mæruc, Tolsti vrh 12, pri Vačah.

V letih od 1950 do 1966 so imeli pri Mizorijevih sadovnjak z jablanami žlahtnih sort, ki so obilo rodile – običajno vsaki dve leti. Jeseni so jabolka obrali in jih shranili v kevder na police. Spomladi, aprila, pred veliko nočjo, so jih prebrali in očistili, da so se bleščala. Z njimi so napolnili gajbe in jih pokrili s škopami (slamo za pokrivanje streh), ter jih naložili na voz, vpregli konje in v petek popoldne krenili proti Ljubljani. Proti večeru so prišli do kmetije v Sneberjih, kjer so prenočili skupaj s konji. Zgodaj zjutraj so krenili na ljubljansko tržnico, kjer so tovor razložili. Gospodar in gospodinja sta jabolka prodajala po 35 dinarjev za kilogram – kolikor je stala tudi vozovnica za vlak iz Kresnic do Ljubljane. Konji in voz so v tem času počivali v furmanski gostilni s hlevom pri Karloškem mostu. Popoldne, ko sta na trgu prodala jabolka, je gospodar vpregel konje in do večera je bil že doma. Gospodinja pa je šla na vlak do Kresnic in po enourni hoji je bila prej doma kot gospodar z vprego.

Gospodinja pa se je kdaj tudi sama podala na pot do Ljubljane prodajat jabolka. Otroci so ji zelo zgodaj zjutraj radi pomagali nesti 3 polne košare jabolk do čolna v Kresnicah (Vse skupaj so opravili 3 ure hoda in niso zamudili pouka). Potem se je odpravila na vlak, kjer so ji sopotniki pomagal naložiti težko breme. V Ljubljani je počakala izvoščka, da je na postaji naložil jabolka in jih odpeljal na tržnico. Pri Zmajskem mostu so imeli pri nekem stanovalcu shranjeno tehtnico in druge potrebne drobnarije, ki jih je spotoma vzela, da je lahko prodajala.

V petdesetih letih prejšnjega stoletja pa so nastajale plantaže sadnega drevja in škropljeno sadje slabe kakovosti. Po letu 1966 se ni več splačalo voziti na trg.

Zaključki:

Prva nam znana branjevka iz bližine Vač, ki je prodajala sadje na tržnici v Ljubljani, je bila gospodinja pri Mizorijevih - Jerkova Pepa - Pepca Mizori in prvi nam znani branjevec je bil furman in gospodar Pavel Mizori. A nista luštna?!

Rad nas imam! Zvonček Norček

